

پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد: محمد کاردان نامقی، ۱۳۹۵

بررسی تطبیقی احکام فقهی جرائم اقتصادی از منظر مذاهب خمس

جرائم اقتصادی از جمله جرایمی هستند که با پیشرفت فناوری‌های نوین، مصادیق مختلفی را به خود اختصاص داده‌اند. جرایم اقتصادی بواسطه‌ی ویژگی‌های خاص خود امنیت اقتصادی جوامع را تهدید می‌کند. هر چه انسان به اقتصاد وابسته‌تر و نیازش به اقتصاد شدیدتر می‌شود، آماده کردن بستر جامعه برای فعالیت‌های اقتصادی سالم و جلوگیری از رفتارهای مجرمانه‌ای که این فعالیت‌ها را به مخاطره می‌اندازد بیشتر احساس می‌شود.

در فقه اسلام جرایم اقتصادی از مصادیق بارز فعل حرام تلقی می‌گردند و تمام آثار نامطلوب فردی، اجتماعی، تربیتی و حتی روحی را در خود جمع کرده‌اند. به همین منظور با نگاه به سوابق جرایم اقتصادی در اسلام متوجه می‌شویم که با این‌گونه جرایم سخت برخورد شده است.

در فقه امامیه به عنوان یکی از مذاهب خمس برای بیان حرمت جرایم اقتصادی به ادله اربعه (کتاب، سنت، اجماع و عقل) استناد شده است. مذاهب اربعه نیز هر کدام به نحوی برخورد با جرایم اقتصادی را مورد بررسی قرار داده‌اند و هر کدام برای حرمت آن ادله‌ای را ارائه نموده‌اند. اگرچه در مذاهب خمس اختلافاتی در زمینه ادله اثبات جرایم اقتصادی وجود دارد اما همه مذاهب فوق به اتفاق جرایم اقتصادی را حرام دانسته‌اند و مبارزه با آن را یکی از وظایف حکومت (دولت) قلمداد نموده‌اند.

در این پایان‌نامه محقق قصد دارد جرایم اقتصادی در اسلام از جمله؛ ربا، احتکار، رشا و ارتشا و کم‌فروشی را مورد بررسی قرار دهد و نظری تطبیقی در خصوص این جرائم در مذاهب خمس داشته باشد.

کلیدواژه‌ها: کلید واژگان: جرایم اقتصادی، ربا، رشا و ارتشا، احتکار، کم‌فروشی، تطفیف و مذاهب خمس.

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۲۷۲۰۴۰۷۹۰۲۰۳۳

تاریخ دفاع: ۱۳۹۵/۱۱/۲۸

رشته‌ی تحصیلی: الهیات و معارف اسلامی

دانشکده: علوم انسانی

استاد راهنما: دکتر محمود غفوری‌نژاد

استاد مشاور: دکتر محسن ولایتی

M.A. Thesis:

comparative study Jurisprudential Injunctions
concerning Economic Crimes In view of Islamic Five
Major Faiths

Abstract:

Economic crime, including offenses linked to the development of new technologies, different instances into account. Due to the characteristics of its own economic crime threatens the economic security of communities.

The best examples of economic crime in Islamic jurisprudence and are deemed unlawful act all the adverse effects of individual, social, cultural and even spiritual in itself have gathered. Therefore, by looking at the records of economic crime in Islam, we realize that such violent crime has been dealt with.

In Jurisprudence as one of the reasons the four religions Khamse to express respect for economic crimes (Quran, Sunnah, consensus and wisdom) is invoked.

In this thesis, the researcher plans in Islamic economic crimes such as usury, hoarding, bribery and Kmfvrshy Rasha and to examine and comment on these crimes in comparative religions have Khamse.